

NOVA TRAVDA

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Prava dobrodelnost

Zgrešena je dobrodelnost, če se izvaja samo zato, da se vidi dobrotnika, ali celo zato, da se agitira za strankarsko pripadnost

Zasebna dobrodelnost je nedvomno važen činitelj pri vsakem kulturnem narodu. Veliko dobrega lahko napravijo organizacije plemenitih ljudi, ki so prevzeli nalogo, da s prostovoljnimi prispevki zberó sredstva, da podpirajo ljudi, ki so zašli v socialno stisko. Dobrodelné organizacije, ki so oproščene sleherne birokracije in ki izhajajo iz ljudstva samega tudi laže najdejo reševce, ki so najbolj podpore potrebni in vredni. Neposredni stik z reveži znatno omili vse trdote in neopsečnosti, ki so značilne za uradno, javno delitev podpor. Poleg tega vzgajajo dobrodelne organizacije narod k dobrosrčnosti in človekoljubju, ki je nosilec vseh plemenitih vrednot človeške družbe.

Pravi namen dobrodelnosti je pa zatemnjen, kakor hitro ni ustvarjen zaradi dobrodelnosti same. Zgrešena je dobrodelnost, če se izvaja samo zato, da se vidi dobrotnike, ali celo zato, da se agitira za strankarsko pripadnost.

Kdorkoli pride v stisko in naj je tega ali onega mišljenja, organiziran tako ali tako, bi moral biti podpore deležen. Bolnega, v stiski ali bedi nahajajočega se človeka ne bi smeli prej izprašati, kaj in kako je kdaj v življenju izpovedoval svoje mišljenje. Brez pomisleka

in predsodka bi mu morali nuditi pomoč, če je podpore resnično potreben. To, edinole to bi bila prava dobrodelnost, zgrajena na pravi ljubezni do bližnjega, dobrodelnost, ki ne išče nobene koristi, tudi strankarske ne, dobrodelnost, ki je samo zato, da pomaga bližnjemu in vrši plemenito poslanstvo človekoljubja. Kajti brezsrčno, neopredno človekovega dostojanstva je, da hodimo brezbrizno mimo stradajočih družin, brezposelnih delavcev, jokajočih otrok in bolnih mater samo zato, ker ne spadajo v ožji krog gotovih pristašev. Pred vestjo, ki ima zelo tenak posluš, pošten človek ne bo mogel najti nikdar opravičila za tako ravnanje in če je le še malo morale v njem, ga bo moralo boleti srce, da je zavrgel brezmočnega reveža zato, ker ni bil čisto njegov in popolnoma predan njegovemu gledanju na življenje in svet. Nikdar ne smemo pozabiti, da je prava dobrodelnost širokogrudna, ki ne išče osebne časti ali strankarske koristi in da mora biti tisti, ki izvaja dobrodelnost, predan samo miselnosti človekoljubja in dobrega srca za vsakogar, ki je prišel po pomoč žalosten, potr, bolan in reven...

Prvi rezultati volitev

Kako so potekle volitve obratnih zaupnikov v nekaterih obratih pred odgoditvijo

Z odlokom z dne 12. maja je gospod minister za socialno politiko in narodno zdravje odredil, da se volitve obratnih zaupnikov prelože na čas od 15. julija do 15. avgusta 1939. Preden je pa bil znan odlok gospoda ministra, so se volitve v nekaterih obratih že izvršile. Naši zaupniki nam poročajo, da je delavstvo v Kranju izvolilo v Jugočeški 3 modre, 8 rdečih in 5 belih obratnih zaupnikov. Pri Sircu so dobili modri 2, rdeči 3 in beli 1 obratnega zaupnika. Pri Intexu so dobili modri 3 in beli 5 zaupnikov. Pri Semperitu so dobili modri 1 in rdeči 5 zaupnikov. Pri Jugobruni so dobili modri 2, rdeči 6, beli 6 in zeleni 2 zaupnika. V Goričanah-Medvodah so dobili modri 3, rdeči 1 in beli 2 zaupnika. Pri Lavricu v Slovenskih Konjicah so dobili samo modri 6 zaupnikov. V pivovarni Union v Ljubljani so dobili modri 2 in rdeči 4 zaupnike. Na Viču pri Miklavcu so dobili samo modri 4 zaupnike. V št. Pavlu pri Preboldu so

dobili pri Mautnerju modri 5 in rdeči 1 zaupnika; pri Cosmosu pa modri 2 in rdeči 1 zaupnika. V Žirovnici so dobili pri KDE samo modri 6 zaupnikov. V Radečah pri Peti so dobili samo modri 3 obratne zaupnike.

Z dosedanjimi rezultati volitev obratnih zaupnikov smo modri (NSZ) lahko zadovoljni. Volitve se vrše v najneugodnejših razmerah in vendarle je narodno delavstvo v nekaterih obratih dobilo vse zaupnike, v drugih pa tako število, da je za naš pokret častno.

V velikem številu obratov imamo vložene kandidatne liste in nam je marsikje že v naprej zagotovljena absolutna večina. Ker pa imamo sedaj še dva meseca časa, bomo lahko vložili kandidatne liste še vse tam, kjer doslej nismo bili zastopani. Naši zaupniki in organizacije naj store svojo dolžnost in z zadoščenjem bomo lahko pokazali dne 15. avgusta rezultate, ki bodo dokazali prepričevalni uspeh NSZ pri volitvah obratnih zaupnikov.

Materijalizem

S političnim življenjem je treba v družbo zanesti več duševnosti, več mehkode in bratstva

To besedo imamo večkrat v mislih, pogosto jo izgovarjamo, pogosto materijalizem tudi obsojamo. Zaradi tega ni potrebno razlagati, kaj je materijalizem. Zelo hudi na materijalizem so oni, ki hočejo ljudstvo duhovno preroditi in ga pripeljati na pota resničnejše medsebojne ljubezni, medsebojnega spoštovanja in pomoči. Materijalizem je na splošno pohlep po moči, po slavi in oblastu, po vplivu in pa po gmotnem bogastvu. Materijalizem dopušča brezobzirno postopanje človeka napram človeku, materijalizem se ne ozira na potrebe in na pravice sočloveka, on gradi samo na silo in oblast. Materijalizem hrepeni po telesnem uživanju, za duhovna bogastva mu ni mar.

Na nauku o materijalizmu sloni predvsem tako imenovana Marxova teorija o historičnem materijalizmu. Po tej teoriji odločajo v življenju narodov in držav izključno samo gmotne koristi, boj za gmotne potrebe je vodilna misel tako posameznika kakor narodov ali držav. Skladno s to teorijo je Marx vzgajal tudi delavske množice v materijalističnem razpoloženju in jih z vsemi sredstvi pripravljaj in vzgajal na odpor in borbo proti kapitalizmu, ki je izraz materijalističnega hotenja in izrabljanja zlasti delovnih slojev. Življenje delavca mora biti prav tako prepojeno z materijalističnimi težnjami in mora biti prosto vseh sentimentalnih pomislekov ali raznih idealističnih hotenj, ker take stvari slabé borbenost delavca in ga izroče brezobzirnemu izkoriščanju kapitala. Proti temu nauku so se tekom desetletij pojavili najrazličnejši ugovori od strani znanstvenikov. Zgodovinski razvoj narodov je dokazal, da gibanje narodov vendarle ne vodijo izključno le materijalistični pokreti, temveč, da je v teh gibanjih tudi mnogo drugih momentov, ki dajejo življenjski sili narodov svoj pogon. V prvi vrsti je zgodovina dokazala, da je narodnost, narodna zavest in ponos izredno dragocena vrednota, ki daje življenjskim silam posameznega naroda poseben pomen in vzlet. Vidimo, da narodnostne težnje pogosto zanemarjajo materijelne koristi in imajo prizadevanja narodov pred očmi večkrat čisto poseben pomen in vzlet. Vidimo, da narodnostne težnje pogosto zanemarjajo materijelne koristi in imajo prizadevanja narodov pred očmi večkrat čisto idealne narodnostne namene in potrebe. Mnogi narodi ali deli posameznih narodov bi živeli udobnejše gmotno življenje, ako bi se ravnali po gmotnih nagonih, toda tega niso storili, ker so jim bili narodnostni ideali več kakor materijelne koristi. Vendar je zopet resnica, da v uresničenju narodnih idealov ljudstva vidijo tudi osnovne predpogoje za uresničitev svojih gmotnih potreb. V borbi za narodne ideale moramo zaradi tega zavračati materijalistične nauke in podčrtavati vsesplošne koristi, pred katerimi morajo stopiti v ozadje koristi posameznika ali koristi posameznih krajev ali pokrajin.

Materijalizmu je borbo na življenje in smrt napovedal Kristus s svojim naukom o ljubezni do bližnjega. Resnično osvobojenje človeške družbe bo moglo priti le takrat, kadar bodo ljudje prosti strasti po gmotnem uživanju, prosti strasti po moči in oblasti. Tudi osvoboditev posameznega naroda bo mogla priti le takrat, kadar se bodo vsi vodilni predstavniki naroda ravnali po zahtevi, da ima za vsa dejanja in nehanja biti merodajen le blagor vsenarodne skupnosti. Zal, slišimo samo besede, vidimo pa pre malo dejanj. Nikjer ne vidimo izrazitih vztrajnih in borbenih predstavnikov nematerijalističnih hotenj in prizadevanj. Dnevno življenje je ena sama ostra borba za gmotne koristi. Materijalizem ne slavi svojih dnevnih zmag samo v gospodarskem življenju, grob materijalizem se je utihotapil tudi v naše dnevno politično življenje; v dnevni politiki so odločilni samo materijelni interesi posameznika ali političnih skupin. Za moralni prerod družbe je važnejše uničenje materijalizma v politiki, kakor uničenje ali reguliranje materijalističnih hotenj v gospodarstvu. S političnim življenjem je treba v družbo zanesti več duševnosti, več mehkode in več bratstva. S političnimi sredstvi je treba pričeti borbo za pravo osvobojenje človeške družbe. S politično modrostjo in obzirnostjo moramo pokazati, da materijalistične brezobzirnosti ne vodijo k uspehom. Prej ali slej mora priti brodolom.

Naša socialna politika bo mogla beležiti lepše uspehe, ako motivi za to politiko ne bodo črpani iz gmotnih potreb političnega življenja te ali one politične skupine ali iz potreb političnih ciljev posameznikov. Socialna politika mora biti prosta vsakih gmotnih spekulacij. Socialna politika mora biti čista, kakor je čist evangelij.

Razredni boj

Gospodarski razvoj ne ustvarja nujnost dveh ostro zaključenih razredov

Prihajajo poročila iz Belgije, da vodstvo belgijske socialistične stranke vedno bolj resno razpravlja, kako bi stranko reformiralo, da ne bo še naprej izgubljala pristašev.

Takoj po vojni, ko je bilo v Belgiji uvedeno splošno, enako in tajno glasovanje, je dobila socialistična stranka 70 mandatov. Pri drugih volitvah leta 1925. celo 78 mandatov. Leta 1929. je dobila stranka 70 mandatov, 1932. leta 72, 1936. leta 70 in leta 1939. le še 64 mandatov. Od leta 1936. do leta 1939. se je zvišalo število poslancev belgijskega parlamenta od 187 na 202. Ako se upošteva zvišano število poslancev, je socialistična stranka od leta 1925. dalje izgubila 24 odstotkov mandatov.

Ti neuspehi so izzvali vprašanje, zakaj nazaduje socialistična stranka, in to z velikim številom delavstva. Teoretiki belgijske delavske stranke so pričakovali, da bo stranka stalno naraščala, na eni strani zaradi razvoja industrije v Belgiji, a na drugi strani zaradi postopnega osiromašenja srednjih stanov, ki bi prešli v vrste proletarijata. Vendar se je v Belgiji očitno zgodilo, kar je ugotovil neki angleški socialistični teoretik, ki je rekel: Z razvojem kapitalizma ne postane sestav socialnih vrst enostaven, ampak vedno bolj zložen. Družba, namesto razdeljena na dva tabora — kapital in proletarijat — ustvarja veliko število socialnih stopenj, kjer prehodne skupine, namesto da prenehajo, dobe vse večjo pomembnost tako v gospodarskem kakor socialnem pogledu. Veliki kapitalisti ne absorbirajo vedno gospodarsko šibkih skupin in tudi delavci ne postanejo enolična množica. Delavci se vedno bolj razlikujejo od stalno brezposelnih na enem mestu in od elite strokovnih ali napol strokovnih delavcev na drugem mestu.

V tako razčlenjeni delavski množici belgijska delavska stranka ni mogla imeti uspehov. Tem manj, ker je poleg socialističnega gledanja na življenje imela pri delavstvu v Belgiji velik vpliv tudi vera. Vse na pozitivnem verskem stališču stoječe delavstvo v Belgiji se je rajši priključilo katoliški stranki, ki je meščanska stranka, kakor pa marksističnemu razredno-delavskemu pokretu, ki izključuje vero iz javnega življenja in izpoveduje načelo brezobzirnega razrednega boja.

Vodstvo belgijske socialistične stranke vedno bolj prihaja do prepričanja, da mora postaviti stranko na nove osnove. Stranka se je po mišljenju vodstva v dosedanji obliki preživela. Predvsem mora socialistična stranka upoštevati, da gospodarski razvoj ne ustvarja pričakovano nujnost dveh ostro omejenih razredov v družbi. Nasprotno, med obema razredoma je, kakor rečeno, vse polno vmesnih gospodarskih skupin, ki prav tako kakor oba razreda vodijo samostojno življenje in družbi. Če hoče socialistična stranka raztegniti svoj vpliv tudi na te velike skupine, potem se mora odreči razredni borbi, ker le na ta način lahko postane zastopnica vseh onih skupin družbe, ki danes zahtevajo korenite socialne reforme, a pri tem zavračajo idejo razredne borbe, idejo nadvlade enega razreda in zahtevajo nacionalno solidarnost. Torej solidarizem, namesto razrednega boja!

Tako je zdaj na vrsti belgijska socialistična stranka, da se odreče svojemu najvidnejšemu geslu: razredni boj. Primorana je iti po poti ostalih socialnih gibanj v Evropi, če noče propasti. Naši jugoslovanski marksisti tega neizbežnega razvoja socialističnih strank ne vidijo in hodijo po starih, izvoženih potih — svojemu koncu nasproti.

Rudarske podpore

Nova naredba o preskrbovanju nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev

Minister za gozdove in rudnike je izdal novo naredbo o preskrbovanju nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev in uslužbencev. Pri vsaki bratovski skladnici bo ustanovljena rudarska borza dela, ki vrši isto nalogo kakor javne borze dela za ostalo delavstvo.

Zavarovanje za nezaposlenost rudarjev in topilniških delavcev je po pravih bratovskih skladnicah obvezno. Višina prispevkov za rudarsko borzo dela znaša 0,7 % čistega zaslužka za vsakega pri Bratovski skladnici zavarovanega člana. Polovica prispevka obremenjuje člana, polovica pa podjetje. 25 % vseh predpisanih prispevkov mora rudarska borza dela izročiti osrednji rudarski borzi dela v Beogradu, preostalih 75 % pa lahko porabi za podpiranje svojih članov.

Redne dnevne podpore se plačujejo na podstavi članstva, pridobljenega v proračunskem času 24 mesecev in 7 dni (737 koledarskih dni od dneva prijave nezaposlenosti nazaj).

Čas trajanja rednih podpor se ravna po pridobljenem članstvu v obračunskem času. Na vsakih 200 dni (8 me-

secev) članstva v obračunskem času se izplačujejo 4 tedni redne dnevne podpore. Potemtakem se sme izplačati največ 12 tednov rednih dnevnih podpor.

Dnevne podpore znašajo po 10 dinarjev na dan pri članih do vštete IV. kategorije in po 15 dinarjev za višje kategorije. Tedenski znesek dnevne podpore je 60 dinarjev do vštete IV. kategorije in 90 dinarjev za višje kategorije. Razen tega gredo nezaposlenemu članu po 3 dinarji dnevno ali po 18 dinarjev na teden za vsakega rodbinskega člana. Dnevna osebna podpora z rodbinsko podporo vred ne sme znašati več ko dve tretjini kategorijskega zaslužka člana. Če je redna podpora izčrpana, pridobi član pravico do vnovične podpore samo z novim članstvom najmanj 200 prispevnih dni. Končno izplačuje rudarska borza dela tudi potne podpore, ki jo dajejo nezaposlenim delavcem, da bi nastopili službo pri podjetju, h kateremu so bili odpravljani ali pozvani, ali da bi se vrnili domov, če se ne morejo zaposliti.

Za podporo mora rudar ali topilničar prositi pri tisti krajevni bratovski skladnici, pri kateri je bil ob poslednji zaposlitvi včlanjen.

Le kdor občutil sam je kdaj gorje, trpin mu, brat njegov, v srce se smili; in v kočah, ne v palačah, še vsekdar človekoljubi so se porodili. (A. Aškerc)

Le verjemi: življenje že ve, kam suno klado; kakor stori, je nabolje — in norec, kdor se sam prevali, zakaj ne prevali se nikamor drugam nego v globel, da tam strohni in seguje. (I. Cankar)

Razgled po svetu

Politični:

Petdeset milijard

Francoski ministrski predsednik Daladier je pretekli teden v poslanski zbornici podal daljšo deklaracijo vlade, v kateri je poudarjal, da je Francija postala ogromna delavnica, v kateri delajo milijoni ljudi neomajno in odločno za domovino. Postulat močne zunanje politike je, da žrtvuje narod vse, kar premore. Mir in svoboda se moreta ohraniti le z neprestanim napornim delom, z neomajno vero vsega naroda, z njegovo pripravljenostjo, da žrtvuje vse za obrambo. Državna obramba je zahtevala obširne ukrepe, ki jih pa ne nameravamo omiliti, temveč jih bomo še poostriili, če se drugod ne odpravi mobilizacijsko stanje. Samo letos bo Francija žrtvovala za svojo obrambo 50 milijard frankov.

Mussolinijev govor

V Turinu je govoril Mussolini pred 120.000 Italijani. V svojem govoru je na vprašanje «Ali se bližamo miru ali vojni?» odgovoril, da na podlagi treznega presojanja položaja v tem trenutku v Evropi ni tako velikih in zaostrenih vprašanj, ki bi opravičevala vojno, ki bi se iz evropske naravno razvila v svetovno vojno. V evropski politiki so vozli, ki jih je treba razvozlati, toda zato ni treba poseči po meču. Vendar se morajo ti vozli brezpogojno in enkrat za vselej razvozlati, ker so tudi primeri, ko si je treba bolj želeiti kruto s'varnost kakor negotovost. Mussolini je nadalje poudaril, da se kruto varajo oni, ki pričakujejo, da se bo Italija oddaljila od osi Rim—Berlin. Italija je bolj ko kdaj prej vezvana z Nemčijo. Dokaz: Italija bo sklenila z Nemčijo vojaško in politično pogodbo. Italija je v vsakem primeru odločena skupno marširati z Nemčijo. Na splošno se lahko reče, da je bil Mussolinijev govor zelo pomirljiv in je opustil vse zahteve, ki bi lahko poslabšale odnose s Francijo.

Severne države

Zunanji ministri Švedske, Norveške, Danske in Finske so zborovali v Stockholmu, da zavzamejo skupno stališče na ponudbo Nemčije za sklenitev pakta o nenapadanju. Severne države so sklenile, da je vsaki državi na prosto dano, kako odgovori na nemško ponudbo. Verjetno je, da bo Danska, kot neposredna sosedna Nemčije, sprejela ponudbo o nenapadnem paktu. Složni so bili vsi štirje zastopniki severnih držav, da ostanejo njihove države slej ko prej v evropskem sporu nevtralne in da so tudi odločene svojo nevtralnost braniti z vsemi sredstvi. Severnim državam je lažje odločiti se za nevtralno stališče kakor pa sprejemati pakte o nenapadanju. Nevtralnost sama po sebi že izključuje vsako napadanje, dočim imajo lahko konkretni nenapadalni pakti razne neugodne posledice.

Pogajanja z Rusijo

Pogajanja med Anglijo in Rusijo, da skleneta sporazum, se nadaljujejo. Rusija je predložila nove predloge, o katerih sedaj razpravlja londonska vlada. Rusija predlaga, da bi si Francija, Anglija, Rusija in Poljska medsebojno zjamčile vojaško in vsako drugo pomoč, kakor hitro bi bila ena izmed pogodbenih držav napadena. Rusija pa ni pripravljena skleniti pogodbe, da se tudi njej ne nudi vseh garancij pomoči, če bi bila napadena. V ponedeljek dne 22. maja se vrši zasedanje Zveze narodov. Pri tej priliki pridejo angleški in ruski državniki v osebni kontakt in bo priložnost dana, da razpravljajo o zaželjenem sodelovanju vseh demokratičnih sil v Evropi.

Vsaki osebi — družini nudi statni zaslužek „MARA“ Maribor, Orožnova 6 Celje, Slomškov trg 1

Platnica — razpisalnica naglavje in pletenja

Socialno - gospodarski:

Populacijski fond

Lani je praška mestna občina na materinski dan ustanovila populacijski fond 1 milijona kron, iz katerega naj bi se izplačala vsaki materi, ki rodi četrtega otroka in ki prebiva v Pragi najmanj pet let, enkratna podpora 1000 kron. Sedaj se je ta podpora razširila že na vsakega tretjega ter vsakega nadaljnjega otroka, rojenega po 1. juniju t. l. Revnim družinam s petimi ali več otroci se izplačuje redna občinska podpora k stanovanjski najemini.

Obrtniško zavarovanje

Obvezno socialno zavarovanje samostojnih obrtnikov za primer invalidnosti in starosti, kakor tudi zavarovanje obrtniških družinskih članov za primer smrti družinskega poglavarja, je bilo uvedeno v Gdanku. Delovna nesposobnost se obrtniku ne prizna pred izpolnjenim 60. letom starosti. Obrtniki, ki stoji danes na tej starostni meji, ne morejo biti prevzeti v zavarovanje.

Pokojnine pisateljem

Pokojnine rumunskih pisateljev, novinarjev in ostalih kulturnih delavcev so bile nedavno urejene s posebnim zakonom. Pisatelji bodo prejeli pokojnino z doseženim 55. letom starosti ali pa prej, če postanejo telesni ali duševni invalidi. Pokojnine so odmerjene mesečno od 8.000 do 25.000 lejev. Otrokom pisateljev je zagotovljena vzgojna podpora do izpolnjenega 18. leta starosti, vdove pa morejo doseči 70 % pokojnine svojega pokojnega moža. Sredstva v ta namen so že zagotovljena s posebnimi državnimi fondi, v katere se stekajo že zdaj velika sredstva.

Odločni mornarji

Ameriška strokovna zveza mornarjev je sklenila, da takoj pozove svojih 5000 članov, da prično stavkati, če ne bodo lastniki ladij dovolili, da strokovna zveza po svojih odposlancih vsak čas lahko kontrolira knjigovodstvo in blagajne podjetij, posebno v pogledu zaračunavanja in izplačevanja mezd mornarjem. Prizadetih je pet velikih paroplovnih družb.

Poljska industrija

Industrija na Poljskem še vedno izkazuje močno udeležbo tujega kapitala in je trenutno investiranega v njej 577.000.000 zlotov francoskega, 267 milijonov ameriškega, 191 nemškega, 190 belgijskega, 125 švicarskega, 78 angleškega in 56 milijonov zlotov nizozemskega kapitala. Zanimivo je, da je finančni delež v poljski industriji v skladu s političnimi interesi dotične države. V zadnjem času je pokazal izrazito povečano interesiranje za poljsko gospodarstvo zlasti angleški kapital.

Draginjske doklade

Izredno draginjsko pomoč so dobili nameščenci in uslužbenci praških trgovin. Inicijativo za ta izredni prispevek je dala uprava gremija. Nekateri trgovci so upoštevali ta predlog in so dali svojim uslužbencem eno, mesečno plačo, nižjemu uslužbenstvu pa 14dnevno mezdo.

Akadska posvetovalnica

Akadska posvetovalnica za izbero poklicev je ustanovljena pri osrednjem psihotehničnem zavodu v Pragi. Ta posvetovalnica se je ustanovila na predlog ministrstva prosvete. Naloga te posvetovalnice je, da prouči situacijo poedinih strok akademskega študija in kakšne so praktične možnosti teh absolventov za poznejše praktično življenje.

TEKOM TEDNA

Boj jetiki

Naprej na delo!

Volitve delavskih zaupnikov bi se morale vršiti do konca maja. Dne 15. maja je pa izdal minister za socialno politiko in narodno zdravje odlok, da se nadaljnje volitve obratnih zaupnikov prekinejo in da se vrše zopet od 15. julija do 15. avgusta tega leta. Obenem je tudi odločeno, da se volitve potem vnovič ne bodo odlagale. O vzroku in namenu, zakaj so volitve preložene, je delavstvo poučeno. Važno je, da imamo zdaj še dva meseca časa, da se na volitve še bolj temeljito pripravimo. Ne zamudimo ne enega tedna, da se naši zaupniki in organizacije ne bi stalno pripravljale na volitve. Po vseh obratih postavimo volilne odbore, pripravimo kandidatne liste in opozorimo delavce na izredno važnost volitev. Vse polno je obratov, ki doslej niso imeli izvoljenih zaupnikov. Poskrbimo, da prav ti obrati izvolijo naše obratne zaupnike. Narodno delavstvo mora pri volitvah obratnih zaupnikov dokazati, da je močno in vztrajno na braniku za svoje pravice!

— Zanimiv izid volitev. Pretekli teden so bile, kakor poročajo sarajevski listi, volitve v Bratovsko skladnico za državno železarno v Zenici. Zanimanje za volitve je bilo med delavstvom prilično veliko, tako da je volilo 65 odstotkov volilnih upravičencev. Vložene so bile štiri liste. Socialisti so dobili 475 glasov, Hrv. delav. zveza (pristaši dr. Mačka) 372, pristaši Jugoslovenske nacionalne stranke 347 in Jugoras 318. Volitve so bile tajne in so potekle v popolnem redu. Državne železarne v Zenici so eno največjih podjetij v državi. Izid volitev je značilen za razpoloženje delavstva. Socialisti so s svojo internacionalo ostali v porazni manjšini.

— Nov centralni fond. Objavljena sta bila dva pravilnika, ki predpisujeta, kako se bodo pobirali prispevki za narodni sanitetni fond. Pravilnika predpisujeta posebne doklade na carino, na davek na poslovni promet, na pridobitno in prispevek za bivanje v hotelih. Razen tega bodo morale bolnišnice plačevati za vsakega bolnika po 2 din dnevno. Ves nabrani denar se bo stekal pri Državni hipotekarni banki v Beogradu.

— Beg industrije. Lastniki mariborske tovarne «Mirim» čokolade so v Zagrebu prosili za gradbeno dovoljenje, da zgrade novo tovarno čokolade na Savski cesti. Tovarna «Mirim» bo seveda ustavila svoje obratovanje v Mariboru...

— Minulo je sedemdeset let, dne 17. maja, ko se je vršil v Vižmarjih pri Ljubljani prvi veliki tabor Slovencev, na katerem so postavili južnoslovanski program. Tabora se je udeležilo 30.000 Slovencev; za tiste čase ogromno število.

— Občinske volitve so se vršile v Novem Sadu. Od Madžarov je prišlo v občinski svet šest in od Nemcev pet zastopnikov. Prej so imeli Nemci sedem zastopnikov.

— Justična palača se namerava letos graditi v Celju. Stroški za gradnjo palače so proračunani na 15 milijonov dinarjev.

— Slovensko planinsko društvo ima 51 podružnic, 7962 rednih, 1915 mladinskih in 967 članov akademske skupine. Na občnem zboru je bilo poročano, da ima SPD nad 16 milijonov dinarjev premoženja in 4 in pol milijona dinarjev dolga.

— Nameščenci mestnih podjetij v Mariboru so ustanovili stavbno zadrugo, ki ima namen zgraditi 30 malih stanovanjskih hiš za svoje člane. Zadruga bo najela pet milijonov dinarjev posojila.

— Tisk v Sloveniji. Konec leta 1938. je izhajalo v Sloveniji 251 raznih periodičnih listov in publikacij. V Sloveniji izhaja 6 dnevnikov, 2 lista izhajata trikrat na teden in 2 dvakrat na teden. Tednikov imamo 26, štirinajst dnevnikov 24, mesečnikov pa 116. 19 revij je izhajalo štirikrat na leto, 3 trikrat in 2 enkrat letno. Med vsemi listi je največ stanovskih (57), strokovnih (36), verskih (54), literarnih (18), mladinskih (14) in propagandnih (10). Neopredeljenih je bilo 30 listov in revij.

— Gospodinjska pomočnica. Hišne pomočnice so izmed vseh stanov najbolj zastavljene, ker jim manjka stanovske zavednosti in splošne izobrazbe, ki bi jo mogle črpati iz lastnega glasila «Gospodinjska pomočnica», brez katerega ne bi smela biti nobena zavodna uslužbenka. Ta list, ki je zanimiv tudi za gospodinje, izhaja že deveto leto, stane mesečno 1 din, naroča se pri upravi Ljubljana, Wolfova ul. 10.

— Naši notranji dolgovi znašajo po izkazih Narodne banke 6195 milijonov dinarjev. Lani je bilo amortiziranih 117 milijonov dinarjev.

— Brezposelni profesorji. V prosvetnem ministrstvu je 936 prošenj za profesorsko službo. Brezposelni profesorji trdijo, da bi morala država nastaviti 1400 suplentov, da bi se izpolnile vrzeli v šolski službi. Tako pa brezposelni profesorji zastoj čakajo na rešitev svojih prošenj.

— Zagrebški nadškod dr. Stepinac vodi akcijo, katere namen je, po poročilu «Hrvatske straže», da ustanovi informativen katoliški dnevnik za Hrvatsko.

— Na beograjskem velesejmu zgradi Nemčija paviljon, ki bo obsegal 2600 kvadratnih metrov.

— Na Koroškem se vrši ljudsko štetje. «Koroški Slovenec» je objavil proglas, v katerem poziva Slovence, da izpovedo slovensko narodnost.

— Jugoslovenska emigracija se računa po podatkih čikaškega «Jugoslovenskega Glasnika» na 2 in pol milijona duš, od katerih živi 650.000 v Italiji, 250.000 v Grčiji, 170.000 v Nemčiji, 165.000 na Madžarskem, 60.000 v Albaniji, 3100 na Češkem, 2700 v Rusiji, dočim prebiva stalno v Ameriki, Afriki in Aziji okrog 1.113.000 Jugoslovancev.

— Nova industrija. Zeniška železarina zgradi novo mehanično kavačnico v Ilijašu pri Sarajevu. Za industrijsko obratovanje se je kupilo 65 ha zemljišč. Gradnja bo trajala dve leti in bo zaposlenih 1000 delavcev. Tudi v Zenici sami se razširi valjarna. Na novo bo investiranih 150 milijonov dinarjev. Kako prijetno bi bilo slišati, da se podobne investicije vrše tudi v Sloveniji, ne pa da ustavljamo industrijski obrat za obratom.

— Zaposlenost delavstva. Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je izdelal statistiko svojih zavarovancev za vse leto 1938. Iz te statistike je razvidno, da je od 1937 na 1938 povprečno število zavarovancev naraslo od 690.011 na 715.186. Če pogledamo statistiko po krajevnih organih Osrednjega urada, vidimo, da je število zavarovancev pri ljubljanskem okrožnem uradu naraslo od 94.494 na 98.768, pri bolniški blagajni TBPD pa od 8737 na 9473.

— Zadrugištvo državnih nameščenec. Iz glasila Zveze nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev posnemamo, da je lani število v Zvezi včlanjenih zadrug naraslo od 304 na 322. Skupno število članov pri včlanjenih zadrugah je naraslo za 9629 na 163.056. Posebno je naraslo število članov v kreditnih zadrugah.

Dne 14. maja se je vršila skupščina Protituberkulozne zveze v Ljubljani. Skupščina je simbolizirala potrebo po najtesnejšem sodelovanju vsega naroda v protituberkulozni borbi. Te važne zdravstveno-kulturne prireditve se je udeležilo tudi delavstvo po svojih zastopnikih. Priobčujemo nekaj misli iz govora, ki ga je imel ob otvoritvi skupščine predsednik Protituberkulozne zveze g. dr. Joža Bohinjec:

Skupščina Protituberkulozne zveze je gotovo važna in zanimiva kulturna prireditev, ker je naše delo nedvomno izraz srčne kulture našega naroda in odsev hotenj njegove plemenitosti. Po številu in delavnosti njegovih ljudsko-zdravstvenih in socialnih ustanov bodo presojali globino in resničnost njegove ustvarjalne kulture, njegovo moralo in njegov ponos.

Češki narod je v najžalostnejših dneh svoje burne, a lepe zgodovine slavil letos 1. maj tiho in vase poglavljen s pomembno proslavo «Teden narodnega zdravja». Hotel je narod s tem reči, da bo telesno in s tem duševno zdrav narod vse premagal — tudi bridkost današnjih dni. Tudi v življenju narodov veljajo preproste domače besede:

«Samo, če bo zdravje, pa bo vse dobro.»

Jetika je postala problem človeške družbe, narodne skupnosti predvsem zato, ker ogroža ta bolezen vsakogar, zlasti in osobito pa zaradi tega, ker je ta problem s sto in sto podrobnostmi globoko zasidran v vsakodnevem življenju naroda.

Ni namreč vseeno, kako je razvita stanovanjska kultura: tako vidimo, da brezposelnost pospešuje jetična obolenja in da nizke plače jetiki na stečaj odpirajo vrata. Povsod v svetu je prodira zavest, da v protijetični borbi more imeti zdravnik le takrat uspehe, ako sodeluje v tej borbi vsa družba, zlasti kadar gre za vprašanje preventivnega skrbstva. Jetika je

tipično socialna, ljudska bolezen,

ki je brez intenzivnega sodelovanja onih, ki se jih najbolj tiče, neozdravljiva. Vse delo sanatorijev in bolnišnic za jetične bo ostalo nepopolno, ako ne bo najtesneje vključeno v vseljudski pokret za zatiranje jetike. Zdi se mi, da bi sanatoriji in bolnišnice brez krepkega zaledja v narodu samem ostale lepe zgradbe s krasnimi zdravniškimi uspehi v individualnih uspehih, toda na biološki razvoj naroda — na evgenično preroditev ljudstva — bi njih prizadevanja ne imela zaželjenega učinka. Problem tuberkuloze leži v preventivi, v preprečevalnih prizadevanjih.

Pri vseh narodih, tudi pri takih, kjer je državna skrb za problem tuberkuloze vsestransko organizirana, je borba proti tuberkulozi naslonjena na

ljudske, prostovoljne organizacije

na zasebno iniciativo, ki izpopolnjuje oficialno javno skrbstvo in omogoča, da uživa ta problem moralno in gmotno podporo v vseh vrstah naroda. Zasebna iniciativa je sposobna, da nudi pokretu socialno vsebino, da prinese vanj etične momente, srčno dobroto in mnogo smisla za potrebe bližnjega. Protijetične organizacije so žarišča, iz katerih se dviga duh pomirjenja, volja k odstranitvi ovir, ki se v uradni zdravstveni politiki tako rade pojavljajo. Delo prostovoljnih socialno-zdravstvenih organizacij je sposobna, da razpršuje naspotstva, da združuje k skupnosti vse one, ki sočustvujejo s težavami in trpljenjem ljudstva. Naša organizacija mora postati s časom vsepobna ljudska organizacija, namenjena najtežjemu zdravstvenemu in socialnemu vprašanju, ki gloda na zdravem deblu našega naroda. V revni jetični družini je gotovo

kelih trpljenja nalit do vrha.

In prav tu mora priti v prvi vrsti do veljave učinkovitost naše socialne politike in naših ljudsko-zdravstvenih

prizadevanj. Naša organizacija spada nedvomno k onim pojavom v narodu, ki so sposobni pomagati, da pride v našo današnjo družbo več plemenitosti, več vedrega optimizma in mnogo več razumevanja za bridkosti revnega človeka, kateri ima tudi pravico, da se veseli življenja na zemlji.

Veliko važnost na polju zatiranja jetike zavzemajo

delavske strokovne organizacije

s svojim bojem za zboljšanje mezd, za skrajšani delovni čas, za zdrava stanovanja itd. Pri sklepanju kolektivnih pogodb se uveljavljajo z vprašanjem za tovarniško higieno, poudarjajoč dolžnosti podjetij pri zatiranju jetike, zlasti pri vzdrževanju protituberkuloznih dispanzerjev. Opažamo, da če ne že vsa, vsaj nekatera podjetja z živo vne- me zasledujejo naše gibanje in mu nudijo moralno in gmotno pomoč. Taka podjetja priznavajo torej, da hočejo biti živ del naše žive narodne kulture. V ospredju je tudi vprašanje primerne

reforme zakona o zavarovanju delavcev,

katero je v pogledu tuberkuloznega skrbstva nepopolno, predvsem za svoje zavarovancev. Ta nepopolna zakonodaja je nujno potrebna izpopolnitve in izenačenja pravice svojcev s pravicami članov pri specialnem zdravljenju v primeru jetičnega obolenja. V mislih moramo imeti, da bi banska uprava kaj kmalu pristopila k modernizaciji naših bolnišnic. Treba je realizirati 50- do 60-milijonsko posojilo pri SUZOR-ju. Uspeli smo, da so

skoraj vse občine po banovini

v svoje proračune sprejele postavke za tbe skrbstvo. Na žalost smo pa ugotovili, da revne kmečke občine votirajo večje zneske kakor bogatejše, katere vodijo inteligentni župani in odborniki, tako tudi tujskoprometne občine. Brezbriznost teh bi morala vzbuditi Tujskoprometna zveza in propaganda. Za Slovenijo, ki je vezana na tujsko-prometno gospodarstvo, postaja čezdalje bolj aktualno vprašanje obvezne prijave bolnikov z odprto tuberkulozo. Mi smo večkrat na to potrebo opozarjali. Svojo dolžnost pa mora storiti v tem pogledu tudi Tujsko-prometna zveza in sreski sanitetni referenti; predvsem problem zaščite in zdravljenja otrok. Dokler se to ne zgodi, bo

tbe skrbstvo med delavstvom

ostalo sredi pota, ker imajo danes svoji edino zatočišče v takih primerih v tbe dispanzerjih, kateri pa seveda ne morejo izvršiti vsega, kar je potrebno, zlasti ne morejo dispanzerji nadomestiti sanatorijev.

Ponovno moramo apelirati na naša slovenska mesta in trge in tudi na večja industrijska središča, naj pri svoji socialni politiki tuberkuloznih bolnikov, osobito ozdravljenih bolnikov, ne puščajo v nemar, temveč, da zlasti problem zaposlitve teh oseb naj-skrbneje vnesejo v program svoje komunalne socialne politike. V tem pogledu naj se za ta problem zanimajo tudi karitativne organizacije v naših mestih.

Zdravstvena služba za naše vajence, za naš obrtniški in trgovski naraščaj beleži napredek s serijsko preiskavo v ljubljanskem tbe dispanzerju, ki jo vodi Mladinski odsek naše zveze. Doslej je bilo preiskanih okrog 1000 vajencev našega mesta. Preiskave so bodo vršile do konca šolskega leta. Po končani konsolidaciji naše organizacije. (Nadaljevanje na 4. strani.)

Iz naših delavskih krajev Na vprašanje - odgovor

Javornik

Pojasnilo. V številki 20. «Slovenskega delavca» z dne 13. maja t. l. je izšla izjava bivšega predsednika Kralja Franca. Z ozirom na to izjavo priobčujemo našim tovarišem tole pojasnilo:

Upravni odbor je na svoji seji sklenil, da se mora za vsako sodelovanje našega članstva in posameznih funkcionarjev v kateremkoli pravcu in tudi pri posameznih imenovanjih v socialne institucije dobiti predhodno odobrenje Izvrševalnega odbora. Ta sklep je bil storjen na zadnji seji upravnega odbora. Tedaj ni nihče vedel, da bo Kralj imenovan v Delavsko zbornico. Za sklep sam pa je glasoval tudi Kralj. Ker pa Franc Kralj ni zaprosil IO za pristanek, je Izvrševalni odbor sklenil in predlagal podružnici, da se zaradi kršitve discipline izključi, kar je podružnica dne 17. aprila 1939 storila soglasno in ga tako izključila tudi iz članstva NSZ. Trditelj, da je F. Kralja izključil Izvrševalni odbor in da podružnični odbor ni bil za izključitev, ne drži, ker se je vse to izvršilo v soglasju z vsemi, ki so bili navzoči na seji dne 17. aprila 1939.

Mežica

Spominska svečanost v počastitev junaka Malgaja in njegovih tovarišev se bo vršila v nedeljo dne 21. maja v Guštanju zjutraj ob 9. uri in popoldne ob 14. uri, kjer bo zbor na trgu v Guštanju in odhod k Malgajevemu spomeniku. Tovariše naprošamo, da se svečanosti udeležijo v čim večjem številu.

Umrli je bivši kovaški mojster rudniških delavnic tov. Josip Budna, zadet od kapi. Pokojnik je bil star 75 let in zaveden narodnjak. Njegova zadnja pot je pokazala, kako je bil pokojnik priljubljen, saj se je pogreba udeležila skoraj vsa Mežica. Naj v miru počiva!

Žerjav — Črna

Na občnem zboru NSZ dne 5. februarja 1939 se je sklenilo, da priredimo v letošnjem poletju daljši avtomobilski izlet. Največ zanimanja je bilo za izlet na Sušak. Odbor je sklenil, da priredimo izlet na Sušak v dneh 13., 14. in 15. avgusta t. l. Opozarjamo članstvo, da bo ta izlet prvi in najlepši, kar jih je imela naša podružnica v dobi petih let svojega obstoja. Vožnja bo stala okrog 200 din za osebo. Ker je do izleta še skoro tri mesece, je s tem dana prilika vsem, ki se za ta izlet zanimajo, da se lahko pravočasno odločijo in stroške za prevoz že v obrokih izplačajo. Prijave za izlet prejema za okraj Žerjav tov. Rudolf Rošer, za Črno pa tov. Ivan Selišnik. Ako se ne

zlasti z ureditvijo dispanzerske službe po uredbi banske uprave, bo treba pristopiti k sistematični periodični preiskavi vsega našega delavstva, zlasti v onih tvornah, v katerih se pojavlja večje število tbc bolnikov.

Naš naslednji napredek je, da razpolaga OUZD z zvišanim fondom,

ki služi posebnim nalogam protituberkuloznega skrbstva in ki omogoča finančno fundiranje naših protituberkuloznih dispanzerjev. Z zboljšanjem zavarovanja, ki je bolnikom in njih svojem zvišalo denarno podporo za celo tretjino, smo prekosili druge države, ki še vedno streme za tem idealom. Na žalost so te dobrote deležni samo zavarovanci OUZD, ne pa tudi rudarji in železničarji. Pri naših edinicah so ustanovljeni posebni podporni fond, s katerimi nudijo socialno pomoč tuberkuloznim družinam.

bo prijaviло zadostno število članov, se bodo sprejemale prijave tudi od ostalih, ki se za izlet zanimajo. Podrobnejša pojasnila bomo še objavili v prihodnjih številkah.

Podružnica ima predvidenih tudi več pešizletov. Dne 11. junija t. l. priredimo pešizlet v Koprivno do Sv. Jakoba. Vabimo članstvo, naj se izleta v prosto naravo udeleži v čim večjem številu. Zbirališče bo v Žerjavu pred kantino. Odhod iz Žerjava ob 7. uri zjutraj. Zbirališče v Črni bo pri Prahovem mostu ob pol osmih zjutraj. Odhod iz Črne pa bo po prihodu Žerjavčanov v Črno. Članstvo smo obvestili še s posebno okrožnico.

Zupanstvo občine Črna nas je obvestilo, oziroma povabilo, da se udeležimo proslave dvajsetletnice, odkar je bil naš kraj osvobojen tuje vojaške sile. Proslava se bo vršila v dneh 28. in 29. maja t. l. Dne 28. maja zvečer kresovi, 29. maja ob desetih pa bo sv. maša na prostem za padle vojake. Nato zborovanje, obhod po vasi, komemoracija ob vojaškem grobu. Apeliramo na članstvo, da se tudi te proslave udeleži v čim lepšem številu.

Jesenice

Materinski dan. V soboto dne 15. maja je priredilo Društvo narodnih žena in deklet materinski večer. Prireditelj je bila nad vse marljivo pripravljena in je marsikatera točka pokazala, kako težko je stališče naše matere, posebno matere delavca. Pri tem je bilo obdarovanih precejšnje število mater. Darila je bila vsaka žena vesela, saj so bila darila res primerna. Vse matere obdarovanke so se društvu najtopleje zahvalile. Društvo se vsem darovalcem lep in koristnih daril najlepše zahvaljuje.

Izlet podružnice, ki bi se moral vršiti v nedeljo 14. maja, je bil zaradi silnega dežja preložen na nedoločen čas. Dan izleta bomo pravočasno javili.

Medvode

Volitve obratnih zaupnikov so se vršile dne 12. maja v papirnici v Goricanah. Največ glasov je dobila naša lista, ki je dobila 65 glasov, bela 62, rdeča pa 25. Kljub vsej laži-agitaciji med delavstvom in kljub dejstvu, da so zeleni v celoti volili za bele, je bila naša zmaga očitna. Za starešino obratnih zaupnikov je bil izvoljen, oziroma izzreban tov. Oven.

Tombole se vrši 4. junija. Na seji je bilo sklenjeno, da dobi vsak tovariš pet tablic v prodajo po 2 din. Vse podružnice, katerim smo poslali tombole tablice, naprošamo, da nam zanje nakažejo denar.

Maribor

Lepa zmaga združenih strokovnih organizacij pri volitvah obratnih zaupnikov. Te dni so se vršile v večini mariborskih tovarn volitve obratnih zaupnikov in so doslej v vseh podjetjih zmagale liste svobodnih strokovnih organizacij. Zadnje volitve so se vršile v tovarni Hutter in drug in so dobile združene strokovne organizacije 15 mandatov, Jugoras ali zelena lista pa 1 mandat. V ostalih tovarnah se bodo volitve vršile od 15. julija do 15. avgusta. Dosedanji rezultati so jasno pokazali, da je delavstvo zavedno in zaupa svobodnim organizacijam.

Kaj sedaj? Naši zaupniki nas po novi odložitvi volitev obratnih zaupnikov sprašujejo: kaj sedaj? Sedaj bomo šli še z večjo vnemo na delo in pripravimo se za volitve v onih obratih, kjer jih še ni bilo. V tovarnah, kjer so se volitve izvedle v zakonito določenem roku, bodo obratni zaupniki gotovo potrjeni. To ni treba dvomiti. Kjer pa volitev še ni bilo, je treba nadaljevati z agita-

Rozalija H., Ptuj. — Zdi se mi, da imam premalo članstva pri bolniškem zavarovanju in da ne bom dobila porodniških dajatev. Sporočite mi, kdaj imam pravico do porodniške dajatve? — Zavarovana članica ima pravico do maksimalnih porodniških dajatev le, ako ima v zadnjem letu pred porodom 10 mesecev (300 dni), oziroma v zadnjih dveh letih 18 mesecev (540 dni) članstva. Opozarjamo Vas tudi, da se po zakonu ne smatra porod za bolezen, in če nimate dovolj članstva, tudi ne boste sprejeti za čas poroda v stalež bolnikov in nimate pravice do hranarine.

Franc L., Mislinja. — Mojemu tovarišu je umrl sin. OUZD sedaj noče očetu izplačati hranarine, češ da je bil sin pretežno zaposlen na domačem posestvu, vsled česar sploh ni bil zavezan zavarovanju. To pa ni res. Umrli sin ni mogel živeti doma od poljedelškega dela. — Pritožite se na rentni odbor OUZD in predložite dokazila, da je umrl sin bil res stalno zaposlen. Dobite od mojstra potrdilo, da je bil pokojnik, kakor pravite, pri njem tri mesece nepretrgoma zaposlen. S pritožbo boste uspeli.

Joža L., Ljubljana. — Delodajalec nam pri tedenskem izplačilu predloži v podpis pobotnico, ki ima med drugim tudi tole besedilo: «S tem potrjujem prejem zneska Din 250.— v imenu tedenskega zaslužka in obenem izjavljam, da sem z zgoraj navedenim zneskom v celoti izplačan in da nimam do današnjega dne nikakršnih nadaljnjih

cijo in s predpripravami. 15. julij je blizu in ne smemo čakati zadnjega dne.

Stavbinskemu delavstvu Volitve za vaše obrate, ki bi se bile morale vršiti ta teden, so odložene na čas po 15. juliju. To vas ne sme motiti, da bi prenehali z delom, nasprotno, še bolj zgrabite in jačajte svoje vrste. V drugi polovici julija bodo volitve in takrat boste pokazali, kdo in kaj ste. Vsi na delo za NSZ!

Koncert malih tamburašev NSZ bo v nedeljo 21. t. m. ob 20. uri v dvorani gostilne Špuraj na Studencih. Mali tamburaši nastopijo z novimi točkami, ki so zelo dobro naštudirane. Vse naše člane in prijatelje vabimo, naj se udeležijo koncerta naših malčkov v kar največjem številu. Kdor le more, naj poseti koncert naših malih tamburašev. Ne bo mu žal.

Ribnica

Poravnalni postopek za lesno delavstvo v Ribnici je sklicalo sresko načelstvo v Kočevju. Poravnalnega postopka so se udeležili vsi zastopniki delavstva, dočim so se zastopniki delodajalcev izognili in se je odzval le eden. Zato se je prvo poravnalno postopanje odgodilo na 1. junija t. l. Tedaj upamo, da bodo prišli vsi zastopniki in da ne bo nikakih izgovorov. — 24. t. m. pa se bo vršil poravnalni postopek za opersko delavstvo v Ribnici. Upamo, da bo vendar enkrat dobilo delavstvo službeno pogodbo, ki bo v korist delavcem kakor delodajalcem. S tako pogodbo bodo potem seveda tudi odstranjeni vsi spori, ki so se do sedaj večkrat dogodili. Edini zastopnik, ki se je udeležil razprave, je bil prvotno proti vsaki pogodbi, naposled pa, ko se mu je vse obrazložilo, kakšna je situacija in kakšna naj bi bila ta pogodba, je sprevidel, da bi se s pogodbo res veliko pripomoglo na obeh straneh. Vidi pa se, da imajo podjetniki najbolj strah pred obrtnim zakonom, in sicer pred onimi paragrafi, ki so prisilnega značaja in se jih nikakor ne morejo iznebiti, torej tudi tedaj ne, če bi delavstvo ne imelo svoje kolektivne pogodbe.

zahtevkov in terjatev več napram svojemu delodajalcu iz kakršnegakoli naslova. Polovico nadur nam delodajalec sploh ne plača, tudi nimamo nobenega doplačila za delo ob nedeljah in praznikih. Ali s podpisom navedene izjave nimamo nikdar več pravice, zahtevati nadur? — Bolje bi bilo, da bi izjav, ki niso točne, ne podpisovali. Sami pa pišete, da morate vse podpisati, kar se vam predloži, ker bi drugače gotovo takoj delo izgubili. Pri sodišču je praksa, da nobene izjave o popolnem izplačilu zaslužka ne prizna, če bi bila izjava podpisana v dobi, ko je bil delavec še v službi. Sodišče predpostavlja, da je bila izjava podpisana pod pritiskom, da bo delavec izgubil službo, če ne podpiše pobotnice ali izjave. Torej, če boste po izstopu iz službe lahko na podlagi zapiskov dokazali, da niste dobili plačanin nadur in nedeljskega dela, je nedvomno, da boste pred sodiščem uspeli in naj potem delodajalec predlaga kakršnekoli hoče pobotnice. Opozarjamo Vas pa, da v času, ko ste Vi odpovedali službo, ali vam jo je delodajalec odpovedal, ne podpisujete ničesar, posebno pa ne morda izjav, da se odrekate vsakršnim nadaljnjim zahtevkom proti delodajalcu, ali da nimate ničesar zahtevati za nadure. Kajti, če podpišete delodajalcu v času, ko je za Vas služba izgubljena in je v tem pogledu izključen vsak izgovor na pritisk delodajalca, potem bi tudi pred sodiščem Vaša izjava veljala, ker se sodišče ne bi moglo postaviti na stališče, da je bila zaradi razmer izjava izsiljena.

Fran S., Kranj. — Brez lastne krivde sem nenadoma postal brez posla, ko sem bil več let kot delavec zaposlen pri istem gospodarju. Koliko časa mi bo izplačevala Borza dela podporo? Priporočamo, da se takoj javite pri Borzi dela in ne izgubite ne enega dne. Ker ste bili v zadnjih 24 mesecih zaposleni 24 mesecev, imate pravico do 12 tedenske podpore. Poleg tega vam pa pritiče še dodatek na redno podporo za razdobje 14 tednov. Tako, da boste dobivali podporo 26 tednov, če med tem časom ne dobite zaposlitve. Ker ste samec, boste dobivali podporo 60 din tedensko, ker je bila Vaša mesečna zavarovana mezda manj kot 600 din.

Za pomlad

otroške, moške, damske nogavice, otroške jopce, kapce, čevljičke, sandale, dobite najceneje v velikih izbirah pri

„LUNA“

Maribor, samo Glavni trg 24

KOMBINEŽE

in vse drugo damsko perilo po znižani ceni v novi modni trgovini

MIRKO BREČKO, MARIBOR
Aleksandrova 32

Posteljne odeje

z belo vato močno prešite (dom. izdelek od din 70.— naprej, samo pri

A. ŠTUHEC

specijalna trgovina - izdelovanje post. odej
Maribor, Stolna ulica 5

Ugoden nakup manufakture pri

I. TRPIN-U

Oglejte si izložbe. Blago in cene govorijo!